

Yhteenveto sähköpostikeskustelusta

KDK-hanke julkaisi viime vuonna yhteistä nimitietopalvelua koskevan selvityksen (http://www.kdk.fi/images/tiedostot/KDK_Nimitietopalveluselvitys_2016.pdf), jossa on selvitetty muistiorganisaatioiden yhteisen, auktoriteettitietoja sisältävän tietojärjestelmän toteuttamisvaihtoehtoja.

Yksi selvityksen kohteista oli julkishallinnon muiden toimijoiden tietovarantojen käyttö. Väestörekisterikeskus ja Patentti- ja rekisterihallitus olivat niitä toimijoita, joiden järjestelmiä tarkasteltiin, mutta vain Web-sivujen sisältämien tietojen kautta ja vain varsin pintapuolisesti (PRH:ta koskeva osuus on selvityksen luvussa 5.1).

KDK on käynnistänyt jatkoselvityksen, jossa otamme mm. tarkemmin selkoa PRH:n rekistereiden (Yhdistysrekisteri, Säätiörekisteri, Kaupparekisteri sekä Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä) sisällöstä ja käyttömahdollisuuksista. Esimerkiksi seuraavat asiat kiinnostavat:

1. Ketkä vastaavat tietojen tallentamisesta ja ylläpidosta, ja miten raportointi virheistä & korjaukset tapahtuvat?
2. Tallennettavat tietoelementit (pakolliset / vapaaehtoiset; maksulliset / maksuttomat, julkiset / luottamukselliset)?
3. Mitä tapahtuu toimintansa lopettaneiden tai ei-aktiivisten organisaatioiden tiedoille (jotka poistetaan rekistereistä mutta ovat edelleen haettavissa)?
4. Onko Virren lisäksi muita on line -käyttöliittymiä?
5. Onko eräpoiminta mahdollinen, ja jos on, mitä poimintakriteerejä on mahdollista käyttää ja missä muodoissa auktoriteettitiedot voidaan siirtää?

Tämä kysymysluettelo on alustava; jos ja kun jotakin oleellista on unohtunut, olen kiitollinen jos täydennät. Voin/voimme tulla paikan päälle perehtymään rekistereihin ja niiden tuottamiseen, jos arvelet että siitä voisi olla hyötyä.

Muistiorganisaatiot eivät tarvitse kaikkea PRH:n rekistereissä olevia organisaatioiden tietoja, kuten yhdistyksen hallituksen jäsenten nimiä. Mutta meille ovat tärkeitä esimerkiksi perustamis- ja päättymisaika/vuosi, edeltäjä/seuraaja, nimen muun kieliset tai vaihtoehtoiset muodot, ja niin edelleen.

Kirjastojen omissa auktoriteettikannoissa pidettäneen edelleen kiinni kirjallisesta takuusta, eli olemme kiinnostuneita vain organisaatioista jotka ovat julkaisijoita tai julkaisun kohteita. Muistiorganisaatioiden yhteisessä järjestelmässä pelataan tässä suhteessa eri säännöillä; esimerkiksi museoita kiinnostavat kaikki suomalaiset yritykset, sekä nykyiset että jo edesmenneet.

Ensimmäiseksi laitan linkin avoindata.fi -sivustolle, josta löytyy lokakuun 2016 ja tammikuun 2017 välisenä aikana yhteistyössä toteutetun Patentti- ja rekisterihallituksen, Maanmittauslaitoksen ja Väestörekisterikeskuksen perustietovarantojen yhteentoimivuuden selvitystyön dokumentit.

Linkki selvitystyön sivulle: <https://www.avoindata.fi/data/fi/dataset/prh-mml-vrk-yhteentoimivuuden-selvitystyö>

Linkki YTJ- ja kaupparekisterin kuvauksiin: <https://www.avoindata.fi/data/dataset/c712f759-221a-4c85-a37b-6638a90a37c9/resource/f9854eb9-3e65-4afb-8a91-02870c370fd3/download/Perusta-Liite1-Nykytilan-kuvaus-YTJ-ja-Kaupparekisteri-paivitetty-20170301.pdf>

Kyseisestä YTJ- ja kaupparekisterikuvauksesta löytyy tietoja seuraavien aiheiden osalta: Aineiston nimi / Rekisterin nimi, Rekisterinpitäjä, vastuullinen omistaja, Mitä tietoa aineisto sisältää, Millä järjestelmillä tietoa ylläpidetään, Millaisia rajapintoja aineistoon nykyisin on olemassa, Millä muilla palveluilla aineistoa voi saada/nähdä?

Tässä vastauksia lisäksi vielä kysymyksiisi:

1. Ketkä vastaavat tietojen tallentamisesta ja ylläpidosta, ja miten raportointi virheistä & korjaukset tapahtuvat?

Em. dokumentista löytyy YTJ- ja kaupparekisterin osalta kyseisiä tietoja. Vastaavasti kuin kaupparekisterin osalta on yhdistys- ja säätiörekisterin rekisterinpitäjä Patentti- ja rekisterihallitus (PRH). Tiedot tallennetaan rekistereihin pääsääntöisesti yritysten, yhdistysten ja säätiöiden edustajien tekemien ilmoitusten perusteella (uuden yrityksen, yhdistyksen tai säätiön tiedot sekä muutokset tietoihin). YTJ:n osalta PRH ja Verohallinto ovat yhdessä rekisterinpitäjiä.

Kaupparekisteriin merkitään yrityksiä (ml. asunto-osakeyhtiöitä) koskevia tietoja PRH:n vastaanottamien ilmoitusten ja tiedonantojen perusteella. Rekisterin tietosisältö rakentuu sekä rekisteriasianosaisten eli elinkeinonharjoittajien itsensä ilmoittamista tiedoista että tuomioistuinten ja muiden viranomaisten rekisteriviranomaiselle toimittamien tiedonantojen pohjalta.

PRH päivittää ja tarkistaa kauppa-, yhdistys- ja säätiörekisteriin ilmoitettujen henkilöiden henkilötiedot väestötietojärjestelmästä.

Tiedot henkilöiden voimassa olevista liiketoimintakielloista alkamis- ja päättymispäivineen saadaan kaupparekisteriin oikeusrekisterikeskukselta.

Jos tietojen tallennuksessa yrityksen, yhdistyksen tai säätiön ilmoituksen perusteella on tapahtunut virhe, niin virhe oikaistaan ilmoittajan pyynnöstä tai viranomaisaloitteisesti. Yleisesti virheiden oikaisussa noudatetaan hallintolain säännöksiä. Hieman tarkemmin aiheesta: PRH ei voi kumota kaupparekisterimerkintään, vaan sen voi tehdä vain tuomioistuimella. Lainvoiman saaneesta kumoamispäätöksestä tehdään merkintä rekisteriin (Kaupparekisterilaki 23 §), joko tuomioistuimen tiedonannon tai muutositilmoituksen perusteella. Sen sijaan PRH voi oikaista joko viran puolesta tai ilmoittajan tekemän oikaisuilmoituksen /oikaisuopyynnön perusteella virheellisen rekisterimerkinnän (Hallintolaki 50-53 §§)

Oikaisumerkintä on mahdollinen silloin, kun virheellisesti rekisteriin merkityn asian oikea laatu on nähtävissä kaupparekisterissä olevista asiakirjoista. Sen sijaan asioiden todistelu edellyttää prosessia tuomioistuimessa, mikä voi johtaa rekisteröinnin kumoamiseen.

Hallintolain 52 §:n mukaan asiavirheen korjaaminen edellyttää, että asia käsitellään uudelleen ja että asiassa annetaan uusi päätös. Asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kirjoitusvirheen korjaamista, jollei se ole tarpeetonta. Hallintolaki asettaa viiden vuoden määräajan pyynnön esittämiselle virheen korjaamiseksi päätöksen tekemisestä.

2. Tallennettavat tietoelementit (pakolliset / vapaaehtoiset; maksulliset / maksuttomat, julkiset / luottamukselliset)?

Tietosisällöt perustuvat ao. rekistereitä koskeviin lakeihin, kuten yritys- ja yhteisötietolaki, kaupparekisterilaki, yhdistyslaki ja säätiölaki. Lisäksi esim. osakeyhtiölaissa tai muissa erityislaissa on säännöksiä rekisteriin ilmoitettavista asioista.

Katsoin tuon selvityksenne sivulta 8 mitä tietoja siinä näkyi yhteisön osalta ja tässä niistä ensin tietoja ja sitten laajemmin rekisteriemme tietosisällöstä linkkejä ja tietoja näiden jälkeen.

- yhteisön ensisijainen nimi (Legal Name): löytyy kaikista rekistereistämme, kaupparekisterissä yrityksen toiminimi, yhdistysrekisterissä yhdistyksen nimi, säätiörekisterissä säätiön nimi ja säätiöiden ja yritysten osalta samat tiedot YTJ:ssä
- Company Status: kaupparekisteritiedoissa on tieto yrityksen tilasta (onko yritys vireillä, rekisterissä tai lakannut sekä rekisterissä olevan yrityksen mahdollisesta erikoistilanteesta (selvitystila, konkurssi tai saneerausmenettely), vastaavasti yhdistys- ja säätiörekisterissä on tieto siitä onko yksikkö rekisterissä tai lakannut
- Company Type: yritysmuoto -tieto on kaupparekisterissä ja säätiö- ja yhdistysrekisterin osalta niissä on vain yksi oikeudellinen muoto eli säätiö/ yhdistys, vastaavasti YTJ:ssä on ko. yritysmuoto -tieto
- yhteisön toimintaan liittyvä laitos: tällaista tietoa ei ole
- yhteisön tunnus (Identifier, Legal Identifier): yrityksen ja säätiön osalta yksilöivä tunnus on Y-tunnus, rekisteröidyn yhdistyksen osalta vielä rekisterinumero (2019 alkaen myös yhdistysrekisterissä Y-tunnus, nyt osalla yhdistyksiä on jo Y-tunnus, jos ovat Verohallinnon rekistereissä yhdistysrekisterin lisäksi)
- konferenssin ajankohta, aika ja ajan tyyppi, konferenssin paikka, paikka ja paikan tyyppi, konferenssin tms. numero (ehdollinen): tällaista tietoa ei ole
- yhteisöön liittyvä paikka: yrityksen, säätiön ja yhdistyksen kotipaikka rekisteröidään eli tieto löytyy
- yhteisön toimintaan liittyvä ajanjakso: ?
- perustamisaika: rekisteröintipäivä (ajankohta)
- lakkauttamisaika: lakkaamisen/ purkautumisen rekisteröintiajankohta
- yhteisöön liittyvä laitos: tällaista tietoa ei ole

- yhteisön varianttiniemi (Alternative Name), yrityksen päätoimiminen mahdolliset rekisteröidyt erikieliset nimet eli rinnakkasitoiminimet sekä yritykselle rekisteröidyt aputoiminimet, joilla yritys harjoittaa osaa toiminnastaan (toimialastaan) ja näiden tietojen rekisteröintipäivämäärät
- yhteisön tyyppi ?, hallintoalueen tyyppi ?
- yhteisön käyttämä kieli: Ytj-tiedoissa on Verohallinnon merkitsemänä
- yhteisön osoite: tieto löytyy
- yhteisön toiminta-alue, Company Activity: yrityksen toimiala sanallisessa muodossa on kaupparekisterissä ja päätoimiala tilastokeskuksen toimialaluokituksen mukaisena koodina ja tekstinä Ytj:ssä
- yhteisön historia: historiatietoja löytyy

- toimijaan liittyvän toisen toimijan ISNI-tunnus/ toimijan julkisten identiteettien suhde toisiinsa:

Kaupparekisteritiedoissa ei suoraan ole edeltäjä/ seuraaja -nimistä tietoa, mutta rekisteritiedoista löytyvät tiedot sulautumisista ja jakautumisista ja niiden kautta syntyneiden yritysten osalta näkyy rekisterissä tiedot minkä yritysten sulautumisen kautta tai mistä yrityksestä ko. yritys on jakautunut uudeksi. Vastaavasti tämä tieto näkyy Ytj:ssä. Esimerkkinä edellä mainituista nimitiedoista, perustamisen rekisteröintipäivästä ja yhtiöön sulautuneiden yritysten tiedoista tässä linkki Nokia Oyj:n Ytj-tietoihin:

<https://tietopalvelu.ytj.fi/yritystiedot.aspx?yavain=20939&tarkiste=FD3B80E3D3656AD15912547886CEFA0227C1A07F>

Kaupparekisteriin merkittävistä tiedoista lisätietoja löytyy sivuiltamme:

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yleista/tietosisalto.html>

Yritys- ja yhteisötunnusrekisterin (Ytj-yrityshaun) tietosisällöstä löytyy tietoa sivuiltamme:

<https://www.ytj.fi/index/tietoapalvelusta/yrityshaku.html>

Säätiöiden osalta rekisteriin ilmoitettavista tiedoista löytyy tietoa säätiölaista:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150487#L13P4>

Yhdistystoiminta on jäsenten yhteistä toimintaa yhteisen aatteen hyväksi. Suomalaisen yhdistymisvapauden mukaisesti yhdistys voi olla rekisteröity tai se voi toimia rekisteröimättömänä. Rekisteröinnillä yhdistys saa oikeuskelpoisuuden. Vastaavasti rekisteröityjen yhdistysten osalta löytyy yhdistyksen perustamisen rekisteröintipäivä, purkautuneen yhdistyksen rekisteröintipäivä ja yhdistyksen nimi rekisteristä.

Tiedot rekistereissä ovat pääosin julkisia. Ainoastaan henkilötunnusten ja henkilöiden kotiosoitteiden julkisuus on rajattua.

3. Mitä tapahtuu toimintansa lopettaneiden tai ei-aktiivisten organisaatioiden tiedoille (jotka poistetaan rekistereistä mutta ovat edelleen haettavissa)?

Myös tiedot lakanneista yrityksistä, säätiöistä ja yhdistyksistä säilyvät rekisterissä.

4. Onko Virren lisäksi muita on line -käyttöliittymiä?

YTJ-yrityshaku löytyy ytj.fi -sivulta, kaupparekisteri- ja säätiörekisteritietoja voi hakea www.virre.fi -palvelun kautta ja yhdistystietoja Yhdistysnetti -palvelun kautta:

<http://yhdistysrekisteri.prh.fi/etusivu.htx>

5. Onko eräpaiminta mahdollinen, ja jos on, mitä paimintakriteerejä on mahdollista käyttää ja missä muodoissa auktoriteettitiedot voidaan siirtää?

Rekisteritiedoista on tarjolla erilaisia paimintapalveluja (tiedostoja ja tiedostojen siirtoja) ja tietoja on haettavissa sovelluskyselyinä (teknisen rajapinnan kautta). Kun tietotarpeet ja päivitystarpeet ovat tarkemmin tiedossa, niin tästä voisi keskustella tarkemmin ja katsoa sopiiko jokin jo olemassa oleva palvelu tähän tarkoitukseen hyvin.

Kansalliskirjaston intressinä oli selvittää mahdollisuus poimia PRH:n yhteisöjen tietoja Asteriin ja sieltä edelleen ISNI-tietokantaan. Asterissa on tällä hetkellä noin 41.000 yhteisön tiedot (yhteisöjä jotka ovat julkaisseet jotakin tai joista on julkaistu jotakin).

Muistiorganisaatioiden yhteisiä järjestelmiä rakennettaessa näkökulmaa tulee laajentaa periaatteessa kaikkiin yhteisöihin.